

Sygn. akt I C 81/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2018r.

Sąd Rejonowy w Lubinie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Radzińska - Hetnar

Protokolant: sekretarz sądowy Ewelina Kopcza

po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2018r. w Lubinie

na rozprawie

sprawy z powództwa **J. R.**

przeciwko **Towarzystwu (...)** z/s w W.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej Towarzystwa (...) z/s w W. na rzecz powoda J. R. kwotę 6.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczoną od dnia 17.01.2014r. do 31.12.2015r. i ustawowymi za opóźnienie liczoną od dnia 01.01.2016r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.505,41 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 1.817 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 81/17

UZASADNIENIE

Powód J. R. wniósł o zasądzenie od strony pozwanej Towarzystwa (...) w W. kwoty 6000 zł, wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 17.01.2014r., a także zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu.

Uzasadniając żądanie pozwu powód podał, że w dniu 20.11.2013r. uczestniczył w wypadku drogowym, na skutek którego doznał obrażeń ciała. Sprawca wypadku posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej u strony pozwanej. Po wypadku został przyjęty do szpitala, gdzie przebywał do dnia 22.11.2013r. z rozpoznaniem skręcenia i naderwania odcinka szyjnego kręgosłupa, stłuczenia brzucha, ogólnych potłuczeń, powierzchownych urazów na całej powierzchni ciała, zespołu bólowego kręgosłupa szyjnego i lędźwiowego z zespołem korzeniowym. Powoda poddano leczeniu zachowawczemu i farmakologicznemu, został wypisany z zaleceniem prowadzenia oszczędnego trybu życia i kontroli ortopedycznej, przyjmował leki przeciwbólowe, rozkurczowe, ochraniające naczynia krwionośne. Powód podał, że przeprowadzone w dniu 17.12.2013r. badanie RTG żeber wykazało złamanie żeber lewych VIII i IX w linii pochwowej tylnej oraz pęknięcia żebra X. W dniu 15.01.2014r. został poddany badaniu TK kręgosłupa z uwagi na dolegliwości bólowe, został skierowany na rehabilitację, którą kontynuuje do chwili obecnej. Powód argumentował, że po wypadku przebywał na zwolnieniu lekarskim, potem powrócił do pracy, ale nie ma już dawnej sprawności, odczuwa bóle, szybciej się męczy. W. to wpłynęło także na psychikę powoda, odczuwał przygnębienie, obniżony nastrój, urazy zmusiły go do ograniczenia aktywności fizycznej oraz towarzyskiej. Powód wskazał, że po zgłoszeniu w dniu 09.12.2013r. szkody stronie pozwanej, otrzymał tytułem zadośćuczynienia kwotę 4.000 zł, która go nie satysfakcjonuje.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew strona pozwana przyznała, iż w dacie zdarzenia gwarantowała ubezpieczenie OC sprawy wypadku. Potwierdziła też fakt przyjęcia zgłoszenia o szkodzie i przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego. W ocenie strony pozwanej wypłacone powodowi zadośćuczynienie w wysokości 4.000 zł za 2% uszczerbku na zdrowiu w pełni rekompensuje doznaną przez niego krzywdę, a dalsze żądania są wygórowane. Kwestionowała, aby dolegliwości w rozmiarze opisywanym przez powoda były skutkiem wypadku z dnia 20.11.2013r. Strona pozwana przekonywała ponadto, że odsetki należą się powodowi co najwyżej od dnia wyrokowania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

W dniu 20.11.2013r. powód J. R. jako pasażer samochodu osobowego uczestniczył w wypadku drogowym. Samochód, którym podróżował wypadł z drogi i koziółkował, powód sam wy dostał się z samochodu, z miejsca zdarzenia zabrało go pogotowie ratunkowe. Powód przebywał w szpitalu do 22.11.2013r. z rozpoznaniem skręcenia kręgosłupa szyjnego i lędźwiowego, stłuczenia brzucha i ogólnych potłuczeń. Wykonano mu badania RTG, USG, wykluczono złamania i uszkodzenia narządów mięszzowych brzucha., wypisano go z zaleceniem kontroli ortopedycznej i stosowania leków. Badania RTG kręgosłupa szyjnego i lędźwiowego z dnia 28.11.2013r. wykazały zmiany zwyrodnieniowe. Powód przez dwa kolejne tygodnie praktycznie leżał z uwagi na dolegliwości bólowe, nie mógł spać. W dniu 17.12.2013r. wykonano mu badanie RTG żeber AP/PA i stwierdzono złamanie żeber lewych VIII i IX w linii pochwowej tylnej (z dyskretnie zaznaczonymi zmianami o charakterze formowania się blizn, pęknięcie żebra X (bez przemieszczenia odłamów). Powód podjął także leczenie psychiatryczne z powodu zaburzeń nastroju i zaburzeń lękowych, które pojawiły się u niego po wypadku. Powód korzystał z rehabilitacji, po okresie zwolnienia lekarskiego (5 miesięcy) powrócił do pracy, musi się jednak oszczędzać, odczuwa bóle kręgosłupa, nie może dźwigać, pozostaje pod kontrolą neurologa i ortopedy, ma skierowania na rehabilitację. Powód ograniczył także aktywność fizyczną, aktualnie jedynie pływa na plecach. Przed zdarzeniem z dnia 20.11.2013r. powód nie uczestniczył w żadnym wypadku drogowym, nie odniósł urazów, leczyl się jedynie na nadciśnienie, czasem po dłuższej pracy bolały go plecy.

Dowód: - dokumentacja medyczne leczenia i rehabilitacji powoda, k. 6-14, k. 22-25,

k. 56-68;

- przesłuchanie powoda, rozpr. z dnia 30.05.2018r., 00:01:54.

U powoda rozpoznaje się aktualnie stan po urazie skrętnym kręgosłupa szyjnego z utrzymującym się ograniczeniem ruchomości, bez objawów korzeniowych; stan po urazie kręgosłupa lędźwiowego ze złamaniem blaszki granicznej trzonu kręgu L3; stan po urazie klatki piersiowej z przebyłym złamaniem żeber VIII, IX, X po stronie lewej bez zaburzeń funkcji; stan po stłuczeniu brzucha bez następstw; dyskopatię na poziomie L4-L5 i L5-S1 na tle zmian degeneracyjnych kręgosłupa oraz zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa szyjnego.

Stan po urazie skrętnym kręgosłupa szyjnego z utrzymującym się ograniczeniem ruchomości, bez objawów korzeniowych; stan po urazie kręgosłupa lędźwiowego ze złamaniem blaszki granicznej trzonu kręgu L3 oraz stan po urazie klatki piersiowej z przebyłym złamaniem żeber VIII, IX, X po stronie lewej bez zaburzeń funkcji – skutkowały powstaniem u powoda trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości łącznie 9%. U powoda utrzymuje się ograniczenie ruchomości w kręgosłupie szyjnym i lędźwiowym co jest spowodowane przebyłym urazem oraz poprzednio istniejącymi zmianami degeneracyjnymi kręgosłupa. Leczenie powoda przebiegało prawidłowo, powód stosował się do zaleceń lekarskich. Przebyty uraz nałożył się na poprzednio istniejące zmiany zwyrodnieniowe, co spowodowało zaburzenie chwiejnej równowagi w stawach międzykręgowych kręgosłupa co doprowadziło do odczynu bólowego oraz wtórnego zaburzenia ruchomości kręgosłupa. Wskazań do leczenia nie ma, bo nie przyniesie ono poprawy funkcji kręgosłupa ani zmniejszenia dolegliwości.

Dowód: - opinia biegłego ortopedy traumatologa, k. 84-87.

Powód w dniu 16.12.2013r. zgłosił stronie pozwanej żądania w zakresie zapłaty m.in. zadośćuczynienia w kwocie 25.000 zł, a ta po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego wypłaciła mu tytułem zadośćuczynienia za krzywdę kwotę 4.000 zł. Powód nie zgodził się z wysokością przyznanego mu świadczenia.

Dowód: - akta szkody nr (...)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Zgodnie z ogólną regułą wyrażoną w przepisach kodeksu cywilnego (art. 415 kc) podmiot odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym zobowiązany jest do jej naprawienia. Szkada może być szkodą w mieniu, może też być to szkoda na osobie, która obejmuje uszczerbki wynikające z uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia, pozbawienia życia oraz naruszenia innych dóbr osobistych człowieka. Pojęcie szkody na osobie obejmuje zarówno szkody majątkowe, jak i niemajątkowe. Art. 444 § 1 i § 2 kc przewiduje, iż w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty a jeżeli zwiększyły się potrzeby poszkodowanego, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty. Naprawienie natomiast szkody niemajątkowej polega zgodnie z art. 445 § 1 kc w wypadkach przewidzianych w art. 444 k.c. na przyznaniu poszkodowanemu odpowiedniej sumy pieniężnej tytułem zadośćuczynienia.

Powód doznał uszkodzeń ciała i rozstroju zdrowia w rozumieniu art. 444 § 1 kc, a to w wyniku wypadku drogowego, którego był uczestnikiem, a które to zdarzenie miało miejsce w dniu 20.11.2013r. Bezsporną jest co do zasady odpowiedzialność strony pozwanej za skutki tego zdarzenia, wynikająca z umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego łączącej ubezpieczyciela ze sprawcą wypadku.

Spór między stronami powstał co do tego czy i w jakiej wysokości należy się powodowi świadczenie z tego tytułu.

Przepisy kodeksu cywilnego, nie zawierają kryteriów, jakie należy uwzględniać przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia pieniężnego. Zgodnie z treścią art. 445 § 1 k.c. ustawodawca pozostawił powyższą kwestię każdorazowo uznaniu sądu, uzależnionemu od okoliczności konkretnej sprawy. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1999 roku, sygn. akt II UKN 681/98, OSNAPiUS 2000/16, poz. 626, przy ocenie wysokości zadośćuczynienia za krzywdę należy uwzględniać przede wszystkim nasilenie cierpień, długotrwałość choroby, rozmiar kalectwa, trwałość następstw zdarzenia oraz konsekwencje uszczerbku na zdrowiu w życiu osobistym i społecznym. W innym z orzeczeń Sąd Najwyższy zważył, iż zadośćuczynienie powinno być środkiem pomocy dla poszkodowanego i pozostawać w odpowiednim stosunku do rozmiarów krzywdy i szkody niemajątkowej. Przy określaniu wysokości zadośćuczynienia podstawowe znaczenie ma stopień natężenia krzywdy, a więc cierpień fizycznych i ujemnych doznań psychicznych. Decyduje więc rodzaj, charakter i długotrwałość cierpień fizycznych doznanych przez poszkodowanego wskutek uszkodzenia ciała i rozstroju zdrowia. Poza tym ma tu znaczenie poczucie bezradności, utrata możliwości wykonywania pracy, korzystania z rozrywek itp. (por. wyrok SN z dnia 18 grudnia 1975 r. II CR 50/73, Monitor Prawniczy – Zestawienie Tez (...), str. 468). Ponadto przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia należy mieć na uwadze kompensacyjny charakter tego roszczenia. W wyroku z dnia 22 kwietnia 1985 roku (II CR 94/85, nie publ.), Sąd Najwyższy stwierdził, iż (...) zadośćuczynienie ma mieć przede wszystkim charakter kompensacyjny, wobec czego jego wysokość nie może stanowić zapłaty symbolicznej, lecz musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. Jednocześnie wysokość ta nie może być nadmierną w stosunku do doznanej krzywdy poszkodowanego – utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa (por. też wyrok SN z dnia 15 lipca 1977 r., IV CR 266/77, Monitor Prawniczy – Zestawienie Tez (...), str. 469).

Podstawę poczynionych przez Sąd ustaleń w zakresie należnych powodowi świadczeń stanowiła opinie biegłego ortopedy traumatologa S. G., dokumentacja medyczna przebiegu leczenia powoda oraz przesłuchanie powoda.

Biegły ortopeda traumatolog po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną przebiegu leczenia powoda po wypadku z dnia 20.11.2013r. oraz po przebadaniu go, stwierdził u powoda trwały uszczerbek na zdrowiu w wysokości 9% w związku z rozpoznaniem: stanu po urazie skrętnym kręgosłupa szyjnego z utrzymującym się ograniczeniem ruchomości, bez objawów korzeniowych; stanu po urazie kręgosłupa lędźwiowego ze złamaniem blaszki granicznej trzonu kręgu L3 oraz stanu po urazie klatki piersiowej z przebyłym złamaniem żeber VIII, IX, X po stronie lewej bez zaburzeń funkcji. Rzeczywiście, jak wywnioskował biegły i co wynika z przeprowadzonych przez powoda badań obrazowych kręgosłupa, u powoda przed wypadkiem istniały zmiany zwyrodnieniowe w obrębie kręgosłupa, ale jak zeznawał powód poza sporadycznym bólem, który pojawiał się po długiej pracy w wymuszonej pozycji, nie doznawał z tego powodu dolegliwości bólowych ani żadnych ograniczeń w życiu codziennym, był aktywny fizycznie, biegał. Dopiero po wypadku z dnia 20.11.2013r. w obrębie tego narządu pojawiły się nieznośne i nieodczuwane wcześniej bóle. Jak argumentował biegły, przebyty uraz nałożył się na poprzednio istniejące zmiany zwyrodnieniowe, co spowodowało zaburzenie chwiejnej równowagi w stawach międzykręgowych kręgosłupa co doprowadziło do odczynu bólowego oraz wtórnego zaburzenia ruchomości kręgosłupa. Wskazań do leczenia nie ma, bo nie przyniesie ono poprawy funkcji kręgosłupa ani zmniejszenia dolegliwości. A więc to nie same w sobie zmiany zwyrodnieniowe odpowiadają za odczuwane aktualne dolegliwości, bo dopiero uraz z dnia 20.11.2013r. był „zapalnikami”, który uruchomił dolegliwości, stąd zdaniem Sądu pozostają one w związku przyczynowo-skutkowym z tym zdarzeniem. Opinia biegłego jest rzetelna, spójna, logiczna i wyczerpująca i jako taka nie była przez strony kwestionowana.

Ustalając wysokość należnego powodowi świadczenia Sąd miał na uwadze zarówno 9% procentowy trwały uszczerbek na zdrowiu powoda, ale i to, że dokumentacja medyczna, obrazująca przebieg leczenia i wnioski biegłego nie oddają w pełni tego, w jaki sposób wpłynął wypadek na życie powoda, na jego stan emocjonalny. W tym zakresie, Sąd w pełni oparł się na spójnych i wiarygodnych zeznaniach powoda. Nie sposób całkowicie ignorować odczuć powoda, opisywanych przez niego wciąż dokuczających mu dolegliwości bólowych ze strony kręgosłupa, o których sygnalizował zarówno przed Sądem jak i podczas badania przez biegłego. Choć jako subiektywne nie podlegają ocenie na podstawie punktów tabeli uszczerbków, to realnie wpływają na jakość codziennego życia powoda. Powód przez 5 miesięcy, a więc stosunkowo długo pozostawał na zwolnieniu lekarskim, zażywał leki przeciwbólowe, ograniczył aktywność fizyczną, stał się nerwowy w sytuacjach drogowych. (...) psychicznie powoda ucierpiało na skutek przedmiotowego zdarzenia do tego stopnia, że leczył się psychiatrycznie. Jakość życia powoda uległa pogorszeniu, a wszystkiemu temu powód w żaden sposób nie zawinił, w przeciwieństwie do sprawcy zdarzenia drogowego, za którego odpowiedzialność ponosi strona pozwana.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uznał, że w przypadku powoda, kwota łącznie 10.000 zł jest słusznym świadczeniem z tytułu zadośćuczynienia z doznaną krzywdę. Żądanie w tej wysokości jest racjonalne, niewygórowane i adekwatne do stopnia odniesionej krzywdy, a skoro strona pozwana wypłaciła mu z tego tytułu kwotę 4.000 zł, Sąd zasądził powodowi pozostałą część, tj. kwotę 6.000 zł. .

Podstawę zasądzenia odsetek stanowił zaś art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy z 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym (...). Nie podziela przy tym Sąd stanowiska ubezpieczyciela, jakoby odsetki należały się powodowi od daty wyrokowania. W starszym orzecznictwie Sądu Najwyższego (przywoływanym przez stronę pozwaną) istotnie pojawiały się stanowiska, że odsetki mają charakter waloryzacyjny i dlatego należą się dopiero od dnia zasądzenia zadośćuczynienia (np. wyrok SN z dnia 9 stycznia 1998 r., III CKN 301/97, LEX nr 477596, wyrok SN z dnia 20 marca 1998 r., II CKN 650/97, LEX nr 477665). W ostatnim czasie w orzecznictwie Sądu Najwyższego zdecydowanie przyjmuje się pogląd, zgodnie z którym zadośćuczynienie, w rozmiarze, w jakim należy się ono wierzycielowi w dniu, w którym dłużnik ma je zapłacić (art. 455 k.c.), powinno być oprocentowane z tytułu opóźnienia (art. 481 § 1 k.c.) od tego dnia, a nie dopiero od daty zasądzenia odszkodowania. Obecnie funkcja kompensacyjna odsetek znów przeważa nad ich funkcją waloryzacyjną. W tej sytuacji zasądzanie odsetek od daty wyrokowania prowadziłoby w istocie do ich umorzenia za okres sprzed daty wyroku i byłoby nieuzasadnionym uprzywilejowaniem dłużnika, co mogłoby go skłaniać do jak najdłuższego zwlekania z opóźnionym świadczeniem pieniężnym, w oczekiwaniu na orzeczenie sądu, znoszące obowiązek zapłaty odsetek za wcześniejszy okres (Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 14 stycznia 2011 r., I PK 145/10, LEX nr 90576). W świetle art. 455

k.c. roszczenie o zadośćuczynienie, jako roszczenie pieniężne - w przypadku braku oznaczenia terminu spełnienia świadczenia - staje się wymagalne z chwilą wezwania do zapłaty. Stąd też odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia należnego uprawnionemu należą się już od tej chwili, czemu nie stoi na przeszkodzie to, że wysokość świadczenia jest ostatecznie kształtowana przez sąd. Przewidziana w art. 445 § 1 i art. 448 k.c. możliwość przyznania przez sąd odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia za krzywdę nie zakłada bowiem dowolności ocen sądu, a jest jedynie konsekwencją niewymiernego w pełni charakteru okoliczności, decydujących o doznaniu krzywdy i jej rozmiarze. Mimo więc pewnej swobody sądu przy orzekaniu o zadośćuczynieniu, wyrok zasądający zadośćuczynienie nie ma charakteru konstytutywnego, lecz deklaracyjny (Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 09.01.2014 r., I ACa 459/13, LEX nr 141609; Sąd Najwyższy w wyroku z 7.11.2013 r., II PK 53/13, LEX 1418731). Prawo do odsetek w ujęciu art. 481 k.c. jest powiązane z opóźnieniem dłużnika ze spełnieniem świadczenia, zaś o tym, od kiedy dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia a zatem, kiedy rozpoczyna bieg czas opóźnienia, za który - zgodnie z art. 481 k.c. wierzyciel może żądać odsetek rozstrzyga Prawo materialne. W przypadku szkód komunikacyjnych zastosowanie mają przepisy art. 481 § 1 k.c., 817 § 1 k.c. i art. 14 ust. 1 ustawy z 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym (...), które zobowiązują ubezpieczyciela do spełnienia świadczenia w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku, a gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Zatem, wypłata świadczenia z zakładu ubezpieczeń powinna nastąpić ciągu 30 dni od dnia zgłoszenia szkody, a w razie zwłoki, od 31 dnia należą się także odsetki. Żądanie zatem przez powoda odsetek od dnia 17.01.2014r. w sytuacji gdy szkodę zgłoszono w dniu 16.12.2013r, pozostaje w zgodzie z tą regulacją.

Orzeczenie o kosztach zawarte w pkt III znajduje podstawę prawną w treści art. 98 k.p.c. Sąd zasądził od strony pozwanej jako przerywającej spór na rzecz powoda poniesione przez niego koszty w postaci opłaty od pozwu (300 zł), uiszczonej i wykorzystanej zaliczki (323,90 zł, w pozostałej części zostanie zwrócona przez Sąd), wynagrodzenia pełnomocnika wraz z opłatą od pełnomocnictwa (1.217 zł) oraz kosztów dojazdu pełnomocnika do sądu (64,51 zł).